

113. O‘zbekiston Respublikasining "Korrupsiyaga qarshi kurashish to‘g‘risida"gi Qonuni qachon qabul qilingan va necha moddadan iborat?

O‘zbekiston Respublikasining "Korrupsiyaga qarshi kurashish to‘g‘risida"gi Qonuni 2017 yil 3 yanvarda qabul qilingan. Ushbu qonun jami 34 moddadan iborat.

114. Birlashgan Millatlar Tashkiloti qanday tashkilot?

Birlashgan Millatlar Tashkiloti (BMT) xalqaro hukumatlararo tashkilot bo‘lib, dunyo tinchligini saqlash, xalqaro xavfsizlikni ta‘minlash, inson huquqlarini himoya qilish, ijtimoiy va iqtisodiy taraqqiyotga ko‘maklashish, hamda davlatlar o‘rtasida do‘stona munosabatlarni mustahkamlash maqsadida tuzilgan. Tashkilot 1945 yil 24 oktyabrda tashkil etilgan bo‘lib, hozirda 193 davlat a‘zo hisoblanadi.

115. Mifologik dunyoqarash bu

Mifologik dunyoqarash - bu kishilarning dastlabki tarixiy davrlardagi dunyo va hayot haqidagi tushunchalarini ifodalovchi g‘oyalar va obrazlar tizimi. Mifologik dunyoqarashda tabiat hodisalari va inson faoliyatining barcha jabhalari o‘ziga xos ramzlar, afsonalar va xayoliy qahramonlar orqali tushuntiriladi.

116. Birlashgan Millatlar Tashkilotining Korrupsiyaga qarshi Konvensiyasida qayd etilgan maqsadlar

Birlashgan Millatlar Tashkilotining Korrupsiyaga qarshi Konvensiyasida (UNCAC) qayd etilgan maqsadlar quyidagilardan iborat:

- Korrupsiyaning oldini olish
- Korrupsiyaga qarshi kurashish va jazo choralarini ko‘rish
- Xalqaro hamkorlikni mustahkamlash
- Moliyaviy va iqtisodiy resurslarning samarali boshqarilishini ta‘minlash
- Korrupsiyadan jabr ko‘rgan shaxslar uchun adolatni ta‘minlash

117. Birlashgan Millatlar Tashkilotining Korrupsiyaga qarshi Konvensiyasi qachon qabul qilingan?

Birlashgan Millatlar Tashkilotining Korrupsiyaga qarshi Konvensiyasi (UNCAC) 2003 yil 31 oktyabrda qabul qilingan va 2005 yil 14 dekabrda kuchga kirgan.

118. Xunuklik nima?

Xunuklik - bu estetik toifalardan biri bo‘lib, biror narsa yoki hodisaning chiroyli yoki yoqimli emasligini ifodalaydi. Xunuklik ko‘pincha narsa yoki hodisaning noxush ko‘rinishi, nosozligi yoki nomutanosibligi bilan bog‘liq bo‘ladi.

119. Insonning go‘zalligi deganda nima anglaniladi?

Insonning go‘zalligi deganda, uning tashqi ko‘rinishi, yuz va tana tuzilishidagi uyg‘unlik, shuningdek, ichki sifatlari, xulq-atvori va ma‘naviy fazilatlarini nazarda tutiladi. Go‘zallik ham jismoniy, ham ma‘naviy jihatlarni o‘z ichiga oladi.

120. Go‘zallik sifatlariga nimalar kiradi?

Go‘zallik sifatlariga quyidagilar kiradi:

- Simmetriya va mutanosiblik
- Yoqimli rang va chiziqlar
- Soflik va pokizlik
- Muvozanat va uyg‘unlik
- Mazmun va shaklning bir-biriga mosligi
- Ichki va tashqi fazilatlarning hamjihatligi

121. Go'zallikning xususiyatlariga kiruvchi tushunchalar qaysilar?

- Simmetriya, uyg'unlik, proporsiya, ranglar uyg'unligi, ifoda, nafislik.

122. Go'zallikning namoyon bo'lishi, shakllanishi va his etilishida muayyan unsuriar mezoniy vazifasini o'taydi, ular qaysilar?

- Muayyan unsurlar: estetik me'yorlar, madaniy an'analar, shaxsiy tajriba, hissiy tajriba, ijtimoiy va madaniy kontekst.

123. Estetika falsafaning qaysi sohasiga kiradi?

- Estetika falsafaning san'at va go'zallik bilan bog'liq sohasiga kiradi.

124. Estetika qanday fan?

- Estetika san'at, go'zallik va estetik tajriba haqida ilmiy va falsafiy tushunchalarni o'rganadigan fandır.

125. Halollik bu

- Halollik – bu shaxsning o'z e'tiqodlari, axloqiy me'yorlari va jamiyat qoidalariga rioya qilgan holda, adolatli va to'g'ri yo'lda harakat qilishidir.

126. Vatanparvarlik bu

- Vatanparvarlik – bu o'z vataniga muhabbat va sadoqat bilan munosabatda bo'lish, uning farovonligi va himoyasi uchun harakat qilish.

127. Insonparvarlikka berilgan ta'rifni belgilang

- Insonparvarlik – bu shaxsning o'zgalarga nisbatan hurmat, rahm-shafqat, yordam va g'amxo'rlik bilan munosabatda bo'lishi.

128. Vijdon nima?

- Vijdon – bu shaxsning ichki axloqiy hissi, o'z harakatlari va qarorlarini axloqiy mezonlarga muvofiq baholash qobiliyati.

129. Xulosa chiqarish xulosa asoslarining soniga ko'ra, qanday turlarga ega?

- Xulosa chiqarishlar soniga ko'ra oddiy va murakkab turlarga bo'linadi.

130. **Qaysi xulosa chiqarish turi zaruriy xulosalar beradi?**

- Deduktiv xulosa chiqarish turi zaruriy xulosalar beradi.

131. **Deduktiv xulosa chiqarishning muhim xususiyati -**

- Deduktiv xulosa chiqarishning muhim xususiyati shundaki, u umumiy qoidalar va prinsiplar asosida xulosa chiqaradi va natijalar zaruriy bo'ladi.

132. **Qaysi vositali xulosa chiqarishda "birorta belgining ma'lum bir sinfga mansub predmetlarda takrorlanishini kuzatish asosida, shu beigining mazkur sinfga tegishli barcha predmetlarga xosligi haqida xulosa chiqariladi?"**

- Induktiv xulosa chiqarishda birorta belgining ma'lum bir sinfga mansub predmetlarda takrorlanishini kuzatish asosida shu belgi mazkur sinfga tegishli barcha predmetlarga xosligi haqida xulosa chiqariladi.

133. **Qaysi vositali xulosa chiqarish empirik tadqiqotlar natijalariga tayanadi?**

- Induktiv xulosa chiqarish empirik tadqiqotlar natijalariga tayanadi.

134. **"Xulosa asosian, tekshirilayotgan belgi va xulosa" - qaysi vositali xulosa chiqarishning tarkibiy unsurlari hisoblanadi?**

- Bu analogiya asosidagi xulosa chiqarishning tarkibiy unsurlari hisoblanadi.

135. **Quyida berilgan misol xulosa chiqarishning qaysi turiga mansub? A. Hamma ilmiy qonunlar ob'ektiv xususiyatga ega. A. Tafakkur qonunlari - ilmiy qonunlardir A. Tafakkur qonunlari ob'ektiv xususiyatga ega**

- Bu deduktiv xulosa chiqarish turiga mansub.

136. **Qadrsizlanish bu**

- Qadrsizlanish – bu narsa yoki hodisaning avvalgi qiymati yoki ahamiyatini yo'qotishi, qadrsiz bo'lib qolishi.

137. **Xulosa chiqarishning qaysi turi quyida keltirilgan? Hech bir jinoyat jazosiz qolmaydi Vatanga xiyonat qilish jinoyatdir Vatanga xiyonat qilish jazosiz qolmaydi**

- Bu deduktiv xulosa chiqarish turiga kiradi.

138. **Quyida xulosa chiqarishning qaysi turi keltirilgan? A. Halol odamlarning hammasi vijdonlidir. A. Hamma vijdonlitar adolatli kishilardir. 1. Ba'zi adolatli kishilar halol odamlardir.**

- Bu induktiv xulosa chiqarish turiga kiradi.

139. **Evdemonizm qanday yo'nalish?**

- Evdemonizm axloqiy ta'limot bo'lib, insonning hayotdagi eng asosiy maqsadi baxt va farovonlikka erishishdir, deb hisoblaydi.
140. **Keltirilgan xulosa chiqarishning turini aniqlang: 2 soni 2 ga qoldiqsiz bo'linadi. 4 soni 2 ga qoldiqsiz bo'linadi. n soni 2 ga qoldiqsiz bo'linadi. 2, 4, n... sonlari juft sonlardir. Ehtimol, juft sonlarning barchasi 2 ga qoldiqsiz bo'linsa kerak.**
- Bu induktiv xulosa chiqarish turiga kiradi.
141. **Ushbu formula tafakkur shaklining qaysi turiga taalluqli? A predmet a, v, s, d belgilarga ega. B predmet a, v, s belgilarga ega. Ehtimol, B predmet d belgiga egadir.**
- Bu analogiya asosidagi xulosa chiqarish turiga taalluqlidir.
142. **Gedonizm ta'limotiga ko'ra, inson nimaga intiladi?**
- Gedonizm ta'limotiga ko'ra, inson zavq-shavq va lazzat olishga intiladi.
143. **Axloq tuzilmasida uch omil o'rin tutadi, ular qaysilar?**
- Axloq tuzilmasida uch omil: axloqiy me'yorlar, axloqiy qoidalar va axloqiy qadriyatlar.
144. **Axloqning qanday funksiyalari mavjud?**
- Axloqning funksiyalari: me'yorlash, baholash, tartibga solish, yo'naltirish, rag'batlantirish.
145. **Etika nimani o'rganadi?**
- Etika axloqiy qadriyatlar, me'yorlar, qoidalar va insonning axloqiy xulq-atvori haqida ilmiy o'rganishdir.
146. **Arastu etikaga qanday tarif bergan?**
- Arastu etikaga odamlarning yaxshi hayotga erishish yo'llarini, baxt-saodat va farovonlikka erishish usullarini o'rganuvchi fan sifatida tarif bergan.
147. **Ommaviy madaniyatning axloqqa salbiy tasirini qanday tushunasiz?**
- Ommaviy madaniyatning axloqqa salbiy tasiri shundaki, u ko'pincha yengiltaklik, iste'molchilik, yuksak axloqiy qadriyatlarning qadrini yo'qotish va madaniy me'yorlardan uzoqlashishga olib keladi.
148. **Mohiyatiga ko'ra qanday qadriyat turlarini bilasiz?**
- Mohiyatiga ko'ra qadriyatlar: ma'naviy qadriyatlar, moddiy qadriyatlar, ijtimoiy qadriyatlar.
149. **Amal qilish doirasiga ko'ra qadriyat turlarini aniqlang**

- Amal qilish doirasiga ko'ra qadriyatlar: umumiy qadriyatlar, milliy qadriyatlar, guruhiy qadriyatlar, shaxsiy qadriyatlar.

150. **Sillogizm aksiomasi nima?**

- Sillogizm aksiomasi: Agar ikki hukmda umumiy o'rin tutuvchi bir termin berilgan bo'lsa va qolgan terminlar bir-biri bilan bog'liq bo'lsa, unda bu hukmlardan uchinchi hukm hosil bo'ladi.

151. **Sillogizm nima?**

- Sillogizm – bu ikki yoki undan ortiq hukmlar asosida yangi hukm chiqarish

152. **Milliy qadriyatlar o'z ichiga nimalarni qamrab oladi?**

- Milliy qadriyatlar millatning tarixiy, madaniy, axloqiy va ma'naviy merosini, urf-odat va an'alarini, milliy o'zlikni ifodalaydi. Ular millatning umumiy qadriyatlarini, qahramonlarini va madaniy merosini qamrab oladi.

153. **Moddiy qadriyatlarga nimalar kiradi?**

- Moddiy qadriyatlarga iqtisodiy boyliklar, mol-mulk, texnologiya, infratuzilma, kiyim-kechak, oziq-ovqat va boshqa moddiy resurslar kiradi.

154. **Qadriyatning falsafiy ta'rifi keltirilgan to'g'ri javobni toping**

- Qadriyat – bu inson va jamiyat uchun ahamiyatli bo'lgan, ularning hayoti va faoliyatini yo'naltiruvchi me'yor va qoidalar to'plami.

155. **Dunyo markaziga insonni qo'yuvchi yondoshuv qanday atalgan?**

- Gumanizm.

156. **Mafkura nima?**

- Mafkura – bu jamiyat yoki ijtimoiy guruhlarning manfaatlari, qadriyatlari, maqsadlari va orzularini aks ettiruvchi, ularning siyosiy va ijtimoiy faoliyatiga yo'nalish beruvchi g'oya va e'tiqodlar tizimi.

157. **Tarix nimaga yordam beradi?**

- Tarix odamlarni o'z o'tmishlarini tushunishga, hozirgi holatni baholashga va kelajakni rejalashtirishga yordam beradi. Shuningdek, tarix madaniy merosni saqlash va o'rganishga, ijtimoiy tajriba va saboqlarni olishga yordam beradi.

158. **Keltirilganlardan madaniyatning funksiyalari toping**

- Madaniyatning funksiyalari: ijtimoiylashuv, identifikatsiya, integratsiya, aloqa, me'yorlash, ijodiylik.

159. **Ma'naviy madaniyat deganda nimani anglaymiz?**

- Ma'naviy madaniyat – bu axloqiy, estetik, intellektual va diniy qadriyatlar, bilimlar, san'at va adabiyot asarlari, axloqiy me'yorlar, urf-odat va an'analar.

160. **Moddiy madaniyat deganda nimani anglaymiz?**

- Moddiy madaniyat – bu moddiy ob'ektlar va infratuzilma, texnologiyalar, qurilish va hunarmandchilik mahsulotlari, oziq-ovqat, kiyim-kechak va boshqa moddiy resurslar.

161. **Madaniyat bu -**

- Madaniyat – bu jamiyat tomonidan yaratilgan moddiy va ma'naviy boyliklarning majmui, insonning tabiat va ijtimoiy hayot bilan o'zaro ta'sirining natijasi.

162. **Tarixiy jarayonlarni tushuntirishda ikki asosiy yondashuv mavjud, ular qaysilar?**

- Determinizm va voluntarizm.

163. **Tarix falsafasining funksiyalari keltirilgan qatorni aniqlang**

- Tarix falsafasining funksiyalari: tushuntirish, baholash, prognozlash, yo'naltirish.

164. **Tarix falsafasining predmeti to'g'ri keltirilgan qatorni belgilang**

- Tarix falsafasining predmeti – tarixiy jarayonlar, hodisalar va ularning sababiy bog'liqligi.

165. **Davlatga berilgan aniq ta'rifni belgilang**

- Davlat – bu muayyan hududda yashovchi aholiga ega, umumiy boshqaruv va qonun chiqaruvchi hokimiyat bilan ta'minlangan siyosiy tashkilot.

166. **Insonning ma'naviy ehtiyojlariga nimalar kiradi?**

- Insonning ma'naviy ehtiyojlariga bilim olish, san'at va adabiyotdan zavqlanish, diniy va falsafiy e'tiqodlar, axloqiy qadriyatlar kiradi.

167. **Insonning moddiy ehtiyojlari nimalardan iborat?**

- Insonning moddiy ehtiyojlari oziq-ovqat, kiyim-kechak, uy-joy, transport va boshqa moddiy resurslardan iborat.

168. **Ijtimoiy munosabatlarning amal qilish jarayonida odamlarni uyushtirishning tarixiy shakllari o'rniga tegishli so'zlarni qo'ying**

- Qabila, urug', xalq, millat.

169. **Vujudga kelgan. Nuqtalar**

- Qaysi savolga tegishli ekanligi noma'lum.

170. **Jamiyat tushunchasiga berilgan ta'rifni toping**

- Jamiyat – bu bir hududda yashovchi va umumiy ijtimoiy munosabatlar tizimiga ega bo'lgan odamlar guruhidir.

171. **Dogmatizm qanday usul?**

- Dogmatizm – bu bilim va fikrlarni o'zgarmas va mutlaqo to'g'ri deb hisoblash usuli, tanqidiy tahlil va shubhalanishga yo'l qo'ymaslik.

172. **Relyativizm bu -**

- Relyativizm – bu barcha bilim va qadriyatlar nisbiyligini, ya'ni ular vaqt, joy va madaniy kontekstga bog'liq ekanligini ta'kidlaydigan ta'limot.

173. **Haqiqatning ob'ektivligi nimani anglatadi?**

- Haqiqatning ob'ektivligi – bu haqiqatning inson ongidan va sub'ektiv fikridan mustaqil holda mavjud ekanligini anglatadi.

174. **Ratsionalizm bu-**

- Ratsionalizm – bu bilish jarayonida aql-idrok va mantiqiy fikrlashga asoslangan usul, bilimning asosiy manbai aql deb hisoblaydi.

175. **Keltirilgan javoblardan empirizm yo'nalishini toping**

- Empirizm – bu tajriba va kuzatishlar orqali bilim olishni ta'kidlaydigan yo'nalish.

176. **Skeptitsizm qanday ta'limot?**

- Skeptitsizm – bu bilim va haqiqatni shubha ostiga olish, bilish jarayonida qat'iy va aniq javoblarning mavjudligini inkor etadigan ta'limot.

177. **Agnostitsizm qanday ta'limot?**

- Agnostitsizm – bu insonning haqiqatni, ayniqsa, metafizik yoki diniy haqiqatni bilish qobiliyatiga shubha qiladigan ta'limot.

178. **Ilmiy falsafa ta'limotiga muvofiq haqiqatning mezonini nima tashkil etadi?**

- Ilmiy tajriba va tekshirish natijalari haqiqatning mezonini hisoblanadi.

179. **Mantiqiylik usuli qanday usul hisoblanadi?**

- Mantqiylik usuli – bu fikrlash va bilish jarayonida mantiq qoidalariga rioya qilish va mantiqiy xulosalarga asoslangan usul hisoblanadi.

180. **Tarixiylik usuli bu-**

- Tarixiylik usuli – bu hodisalar va jarayonlarni ularning tarixiy rivojlanishi va o'zgarish dinamikasida o'rganish usuli.

181. **Modellashtirish usuli bu -**

- Modellashtirish usuli – bu muayyan hodisa yoki jarayonning modellarini yaratish orqali ularni o'rganish va tahlil qilish usuli.

182. **Aqliy bilish nima?**

- Aqliy bilish – bu aql-idrok va mantiqiy fikrlash orqali bilim olish jarayoni.

183. **Kuzatish usulini ta'rifini aniqlab bering**

- Kuzatish usuli – bu hodisalarni bevosita kuzatish, ularning xususiyatlari va o'zaro bog'liqliklarini aniqlash orqali bilim olish usuli.

184. **Sintez usuli uchun keltirilgan javobni belgilang**

- Sintez usuli – bu turli komponentlarni bir butun tizimga birlashtirish orqali yangi bilimlar olish usuli.

185. **Analiz usuli uchun keltirilgan javobni belgilang**

- Analiz usuli – bu hodisalarni, jarayonlarni yoki ob'ektlarni tarkibiy qismlarga ajratib, ularning alohida xususiyatlarini o'rganish usuli.

186. **Taqqoslash usuli uchun keltirilgan javobni belgilang**

- Taqqoslash usuli – bu hodisalar va ob'ektlarni ularning o'xshash va farqli tomonlarini aniqlash orqali tahlil qilish usuli.

187. **Shaxsning o'z-o'zini anglash jarayonida qanday omillar ta'sir ko'rsatadi?**

- Shaxsning o'z-o'zini anglash jarayonida ta'sir ko'rsatuvchi omillar: ijtimoiy munosabatlar, madaniy qadriyatlar, tarbiya, shaxsiy tajriba, oila va atrof-muhit.

188. **Bilish nazariyasining predmeti nimadan iborat?**

- Bilish nazariyasining predmeti bilim, bilish jarayoni, bilimning manbalari, usullari va haqiqatga erishish shartlarini o'rganishdan iborat.

189. **Bilishning yuqori bosqichini belgilang**

- Bilishning yuqori bosqichi – bu nazariy bilish bosqichi.

190. **Bilish nima?**

- Bilish – bu insonning atrof-muhitdagi narsa va hodisalarni tushunish, ularni o'rganish va aniqlash jarayoni.

191. **Bilish ta'limotida haqiqat nima?**

- Haqiqat – bu bilish jarayonida olingan bilimlarning ob'ektiv reallikka mos kelishi.

192. **Bilish darajalari keltirilgan qatorni aniqlang**

- Bilish darajalari: sezgi va aqliy bilish.

193. **Bilishda ob'ekt nima?**

- Bilishda ob'ekt – bu bilish jarayonida o'rganiladigan narsa yoki hodisa.

194. **Bilishda sub'ekt nima?**

- Bilishda sub'ekt – bu bilish jarayonini amalga oshiruvchi shaxs yoki jamiyat.

195. **Bilishning empirik darajasi uslublarini ko'rsating**

- Bilishning empirik darajasi uslublari: kuzatish, tajriba, eksperiment.

196. **Insonlarning sezgi organlari yordamida narsa va hodisalarning tashqi xususiyatlarini bilish bu-**

- Sezgi bilish.

197. **Quyidagi keltirilganlardan falsafada bilish nazariyasining predmeti va o'ziga xos xususiyatlarini o'rganuvchi sohani belgilang**

- Epistemologiya (yoki gnoseologiya).

198. **Faqat sababiy bog'lanishlar orqali dunyoning falsafiy manzarasini yoritib beruvchi oqim nima deb nomlanadi?**

- Determinizm.

199. **Narsa yoki hodisalarning mohiyati bilan bog'liq bo'lmagan, tashqi ta'sir va ikkinchi darajali omillar bilan bog'liq holda, muayyan sharoitda aynan shu holatda yuz berishi ham, yuz bermasligi ham mumkin bo'lgan hodisa yoki voqea bu-**

- Tasodif.

200. **Narsa va hodisalarning mohiyatidan, ularning ichki, muhim bog'lanishlaridan, muayyan sharoitda kelib chiqishi, qat'iy ravishda muqarrar bo'lgan voqea yoki hodisa bu-**

- Zarurat.

201. **Oqibat deb nimaga aytiladi?**

- Oqibat – bu sababning ta'siri natijasida yuzaga keladigan voqea yoki hodisa.

202. **Sabab deb nimaga aytiladi?**

- Sabab – bu ma'lum bir oqibatni yuzaga keltiruvchi voqea yoki hodisa.

203. **Mazmun kategoriyasining ta'rifi qanday?**

- Mazmun – bu narsa yoki hodisaning ichki mohiyati, uning tarkibi va o'zaro bog'lanishlari yig'indisi.

204. **Shakl kategoriyasi keltirilgan qatorni belgilang**

- Shakl – bu narsa yoki hodisaning tashqi ko'rinishi, uning tuzilishi va tartibi.

205. **Tafakkur yordamida buyum va hodisalarning.....tushunishga erishiladi.**

- Mohiyati.

207. **Formal mantiqning o'rganish predmetini.....tashkil etadi**

- Fikr yuritishning shakllari va qonunlari.

209. **Falsafaning kategoriyasi hisoblangan hodisaning ta'rifi qanday?**

- Hodisa – bu narsa yoki hodisaning o'zgarishi yoki harakatidagi tashqi ko'rinish.

210. **Mantiq.....o'rganuvchi fandır**

- To'g'ri fikrlash qoidalari va usullarini.

211. **Mohiyat nima?**

- Mohiyat – bu narsa yoki hodisaning ichki mazmuni, uning asosiy va muhim xususiyatlari yig'indisi.

212. **Tushunchaning mantiqiy strukturasi simvolik tarzda qaysi javobda to'g'ri ifodalangan?**

- Tushuncha = Predikat + Sub'ekt.

213. **Xususiylik kategoriyasi to'g'ri keltirilgan ta'rifni aniqlang**

- Xususiylik – bu bir guruh narsalar yoki hodisalarning umumiy xususiyatlari va o'ziga xosliklari.

214. **Tafakkur bilan uzviy aloqada mavjud bo'ladi**

- Til.

215. **Tafakkurda voqelikin'ikos qilinadi.**

- Abstrakt tushunchalar va mantiqiy shakllar orqali.

216. **Umumiylik kategoriyasi to'g'ri keltirilgan ta'rifni aniqlang**

- Umumiylik – bu narsalar yoki hodisalar guruhiga xos bo'lgan umumiy xususiyatlar va belgilarning yig'indisi.

217. **Tafakkur shakli nima?**

- Tafakkur shakli – bu fikrlash jarayonida qo'llaniladigan mantiqiy konstruksiyalar: tushuncha, hukm, xulosa.

218. **Yakkalik deb nimaga aytiladi?**

- Yakkalik – bu alohida olingan narsa yoki hodisa, uning o'ziga xosligi va bir martalikligi.

219. **Inkorni inkor qonuni keltirilgan ta'rifni belgilang**

- Inkorni inkor qonuni – bu dialektik qonun, unga ko'ra har bir narsa yoki hodisa o'z taraqqiyotida inkor etiladi, keyin esa bu inkorning o'zi ham inkor qilinadi va natijada rivojlanish yangi sifat darajasida davom etadi.

220. **"Sub'ektiv mantiq" iborasi qanday ma'noga ega?**

- "Sub'ektiv mantiq" – bu individning shaxsiy fikrlash qoidolari va usullari.

221. **Keltirilganlardan asosiy bo'lmagan ziddiyatlarga berilgan ta'rif qanday?**

- Asosiy bo'lmagan ziddiyatlar – bu ikkilamchi, muhim bo'lmagan qarama-qarshiliklar va kelishmovchiliklar.

222. **Asosiy ziddiyatlar deganda..... nuqtalar o'rniga ta'rifni davomini qo'ying**

- Asosiy ziddiyatlar deganda ijtimoiy hayotning muhim tomonlari o'rtasidagi keskin qarama-qarshiliklar tushuniladi.

223. **Mantiq ilmining o'rganish ob'ektini..... tashkil etadi.**

- Fikr yuritishning shakllari va qonunlari.

224. **Formal mantiq fani..... shakllangan.**

- Yunon falsafasida.

225. **Tashqi ziddiyat deb nimaga aytiladi?**

- Tashqi ziddiyat – bu narsa yoki hodisalar orasidagi qarama-qarshilik, tashqi sabablar tufayli yuzaga keladigan kelishmovchilik.

226. **Ob'ektiv olam qonuniyatlari ma'nosida qo'llaniluvchi mantiq qanday nomlanadi?**

- Dialektik mantiq.

227. **Ichki ziddiyat deb nimaga aytiladi?**

- Ichki ziddiyat – bu narsa yoki hodisaning o'z ichidagi qarama-qarshilik, ichki sabablar tufayli yuzaga keladigan kelishmovchilik.

228. **Kelib chiqishiga ko'ra, yunoncha bo'lgan «logika» atamasi qanday ma'noni anglatadi?**

- "Logika" yunoncha "logos" so'zidan olingan bo'lib, "so'z", "aqil", "tartib" degan ma'nolarni anglatadi.

229. **To'qnashuv nima?**

- To'qnashuv – bu ikki yoki undan ortiq tomonlar o'rtasida sodir bo'ladigan keskin qarama-qarshilik va kelishmovchilik, ko'pincha ixtilof yoki nizoga olib keladi.

230. **Ziddiyat deb nimaga aytiladi?**

- Ziddiyat – bu bir vaqtning o'zida mavjud bo'lgan va bir-biriga qarshi keladigan ikki yoki undan ortiq tomonlarning qarama-qarshiligi yoki kelishmovchiligi.

231. **Qarama-qarshiliklar deb nimaga aytiladi?**

- Qarama-qarshiliklar – bu narsa yoki hodisalarning ichki yoki tashqi xususiyatlari orasidagi muvofiqlik va nomuvofiqlikning, ya'ni bir-biriga zid keladigan tomonlar yoki kuchlar o'rtasidagi nizo yoki kelishmovchilik.

232. **Miqdor o'zgarishlarining sifat o'zgarishlariga o'tish qonuni keltirilgan javobni belgilang**

- Miqdor o'zgarishlarining sifat o'zgarishlariga o'tish qonuni – bu miqdoriy o'zgarishlarning ma'lum bir nuqtada sifat o'zgarishlariga olib kelishi haqidagi dialektik qonun.

233. **Qarama-qarshiliklar birligi va kurashi qonunining mohiyati keltirilgan javobni aniqlang**

- Qarama-qarshiliklar birligi va kurashi qonuni – bu dialektikaning asosiy qonunlaridan biri bo'lib, narsalar va hodisalarning o'z ichidagi qarama-qarshiliklarning birligi va kurashi orqali rivojlanishini anglatadi.

234. **Sakrash nima?**

- Sakrash – bu sifat o'zgarishining natijasida miqdoriy o'zgarishlardan kelib chiqadigan keskin va tub o'zgarish, ya'ni rivojlanish jarayonidagi sifat o'zgarishi.

235. **Me'yorga berilgan ta'rifni belgilang**

- Me'yor – bu narsa yoki hodisaning o'zini namoyon qilishi uchun lozim bo'lgan sharoit va cheklovlar yig'indisi.

236. **Miqdor kategoriyasiga berilgan ta'rifni ko'rsating**

- Miqdor – bu narsalar va hodisalarning son jihatidan ifodalanadigan xususiyati, ya'ni o'lcham, miqdor, hajm va miqdoriy nisbatlar.

237. **Sifat nima?**

- Sifat – bu narsalar va hodisalarning ichki va tashqi xususiyatlari, ularni boshqa narsalar va hodisalardan farqlovchi belgilarning yig'indisi.

238. **Dialektika qonunlari to'plamiga kiradigan qonunlarni belgilang**

- Dialektika qonunlari: qarama-qarshiliklar birligi va kurashi qonuni, miqdoriy o'zgarishlarning sifat o'zgarishlariga o'tishi qonuni, inkorni inkor qilish qonuni.

239. **Qonunga berilgan falsafiy ta'rifni ko'rsating**

- Qonun – bu narsa yoki hodisalar orasidagi barqaror, zaruriy va takrorlanuvchi munosabatlar va bog'lanishlar tizimi.

240. **Quyida keltirilganlardan materiya harakatining ximik harakat shakliga berilgan ta'rif va xususiyatlarni belgilang**

- Ximik harakat – bu moddalar orasidagi kimyoviy reaksiyalar va ulardan kelib chiqadigan o'zgarishlar jarayoni.

241. **Materiya harakatining fizik harakat shakli qanday jarayonlarni qamrab oladi?**

- Fizik harakat – bu modda va energiyaning mexanik, issiqlik, elektromagnit, yadro va boshqa fizik jarayonlari.

242. **Materiya harakatining ijtimoiy harakat shakli qanday xususiyatga ega?**

- Ijtimoiy harakat – bu jamiyatdagi ijtimoiy munosabatlar, jarayonlar va institutlarning rivojlanishi va o'zgarishi.

243. **Fazoning o'ziga xos xususiyati va vaqtdan farqi nimada?**

- Fazo – bu moddiy ob'ektlar joylashgan uch o'lchovli doira; vaqt – bu hodisalar sodir bo'ladigan va bir-biridan ajralib turadigan o'lcham. Fazo statik, vaqt esa dinamik xususiyatga ega.

244. **Jamiyat bilan tabiat o'rtasidagi aloqadorlik zaminida nima yotadi?**

- Jamiyat bilan tabiat o'rtasidagi aloqadorlik zaminida ekologik munosabatlar va inson faoliyatining tabiiy muhitga ta'siri yotadi.

245. **Regress nima?**

- Regress – bu taraqqiyot va rivojlanish jarayonlarining teskari yo'nalishda ketishi, ya'ni avvalgi holatlarga qaytish yoki orqaga ketish.

246. **Progress nima?**

- Progress – bu taraqqiyot va rivojlanish jarayonlarining oldinga siljishi, ya'ni yangi, ilg'or holatlarga o'tish.

247. **Yaqtg berilgan ta'rifni ko'rsating**

- Yaqt – bu yorug'lik nurlari orqali ko'rish va ko'rinish imkoniyatini beruvchi tabiiy yoki sun'iy hodisa.

248. **Fazo tushunchasiga berilgan ta'rifni belgilang**

- Fazo – bu moddiy ob'ektlar va hodisalar joylashgan va ular orasidagi masofalarni aniqlash mumkin bo'lgan uch o'lchovli kenglik.

249. **Materiya harakat shakli bo'lgan biologik harakatning asosiy jihatini ko'rsating**

- Biologik harakat – bu tirik organizmlarning yashashi va rivojlanishi bilan bog'liq bo'lgan jarayonlar, jumladan, o'sish, ko'payish, moslashish va evolyutsiya.

250. **Materiyaga berilgan falsafiy ta'rifni ko'rsating**

- Materiya – bu ob'ektiv reallik, ya'ni inson ongidan tashqarida va undan mustaqil ravishda mavjud bo'lgan hamma narsalar yig'indisi.

251. **Reallik nima?**

- Reallik – bu mavjud bo'lgan va sezgi orqali anglash mumkin bo'lgan hamma narsalar va hodisalar yig'indisi.

252. **Mavjudlikka berilgan ta'rifni aniqlang**

- Mavjudlik – bu narsalar va hodisalarning haqiqatda mavjudligi, ya'ni ularning borligi va bo'lishi.

253. **O'z mavjudligi uchun o'zidan boshqa hech narsaga ehtiyoj sezmaydigan mustaqil borliq**

- Absolut borliq yoki absolyut reallik.

254. **Falsafaning borliq haqidagi ta'limotini o'rganuvchi bo'limi nima?**

- Ontologiya.

255. **Borliqning asosiy shakllari keltirilgan qatorni belgilang**

- Borliqning asosiy shakllari: tabiat borlig'i, jamiyat borlig'i, individual borliq.

256. **Neotomizm falsafasining asosiy g'oyasi bu-**

- Neotomizm – bu zamonaviy katolik falsafasi bo'lib, u tomizm ta'limotini zamonaviy ilmiy va falsafiy bilimlar bilan uyg'unlashtirishni maqsad qiladi.

257. **"Mutlaq g'oya o'z taraqqiyotida uch bosqichni – tezis, antitezis, sintezni bosib o'tadi" keltirilgan fikr kimning falsafiy qarashlarida mavjud?**

- Georg Vilgelm Fridrix Hegel.

258. **"Sof aqlni tanqid", "Prolegomenlar", "Muhokama qobiliyatini tanqid" asarlar muallifi kim?**

- Immanuel Kant.
259. **"Men fikrlayman, demak, men mavjudman" degan tezisini ilgari surgan faylasuf, bu-**
- Rene Dekart.
260. **Ratsionalistik oqimning asoschisi, aql yordamida inson o'ziga zarur bo'lgan haqiqatga erishishi mumkin, ta'limot muallifini aniqlang**
- Rene Dekart.
270. **Dunyoning asosini monadalar – bo'linmas ruhiy substantsiyalar tashkil qiladi, butun koinot ana shulardan tarkib topgan keltirgan fikr kimga tegishli ekanligini belgilang.**
- Bu fikr Gottfried Wilhelm Leibnizga tegishli.
271. **O'z ta'limotida, bilishda asosiy usul induktiv usuldir deb ko'rsatgan faylasuf-**
- Bu Francis Bacon.
272. **"Yangi organon", "Yangi Atlantida" asarlarining muallifi kim?**
- Bu Francis Bacon.
273. **Italiya olimi Jordano Bruno falsafiy qarashlari keltirilgan qatorni belgilang.**
- Jordano Bruno ko'pxonali koinot nazariyasini ilgari surgan va Panteistik qarashlari bilan mashhur bo'lgan.
274. **"Tuproq, havo, suv, olov va efirdan iborat Yer bilan osmon olamning fizikaviy yakka jinsligini tasdiqlaydi", keltirilgan fikr muallifini belgilang.**
- Bu Aristotelning fikridir.
275. **Olamning geliotsentrik sistemasini yaratgan mutafakkir kim?**
- Bu Nikolay Kopernik.
276. **Xudoning birlamchiligi, ruhning olmasligi kabi g'oyalarni targ'ib qiluvchi tomizm falsafasiga asos solgan faylasufni aniqlang.**
- Bu Foma Akvinskiy (Thomas Aquinas).
277. **Realizmning mo'tadil namoyondasi kim?**
- Bu Aristotel.
278. **Mantiq fanining barcha muhim masalalarini ishlab chiqqan faylasufni belgilang.**

- Bu Aristotel.
279. **Ta'limning ma'ruza o'qish shaklidan voz kechib, suhbat va munozaralar orqali haqiqatni izlab topishni asosiy uslubga aylantirgan faylasuf bu-**
- Bu Sokrat.
280. **Qaysi yunon faylasufi tomonidan dunyoda to'rt xil sabab, moddiy sabab yoki materiya, shakliy sabab yoki shakl, vujudga keltiruvchi sabab, so'nggi sabab yoki maqsad borligini ko'rsatgan?**
- Bu Aristotel.
282. **Olamda g'oyalar dunyosi birlamchi bo'lib, moddiy dunyo esa ikkilamchi, «g'oya dunyosi» ning mahsuli, soyasidir, deb hisoblagan faylasuf bu-**
- Bu Platon.
283. **Milet maktabi namoyondasi Anaksimennning fikricha,**
- Anaksimennning fikricha, olamning asosi havo bo'lib, barcha narsalar havodan kelib chiqqan va havo shakliga qaytadi.
284. **Milet maktabi namoyondasi Anaksimandr fikricha,**
- Anaksimandrning fikricha, olamning asosi "apeiron" ya'ni cheksiz yoki noma'lum substantsiya hisoblanadi.
285. **Quyidagi javoblardan hamma narsa suvdan kelib chiqqan va suvga aylanadi, deb hisoblagan faylasufni ko'rsating**
- Bu Fales.
286. **Dunyoni xudolar ham, odamlar ham, hech kim yaratmagan, u qonuniyatli tarzda alanglanadigan va qonuniyatli tarzda o'chadigan abadiy barhayot olov bo'lib kelgan, hozir ham shunday va bundan keyin ham shunday bo'ladi, fikr muallifini belgilang**
- Bu Geraklit.
287. **Olamning atomistik tuzilishini ijodiy tafakkurning namunasi sifatidagi g'oyaning dastlabki yaratuvchilari**
- Bu Levkipp va Demokrit.
288. **Tasavvuf ta'limotining O'rta Osiyodagi yirik vakillari kimlar?**
- O'rta Osiyodagi yirik tasavvuf vakillari Ahmad Yassaviy va Bahouddin Naqshband.
289. **Tasavvuf ta'limoti bosqichlarini aniqlang**
- Tasavvuf ta'limotida bosqichlar: Shariat, Tariqat, Haqiqat, Ma'rifat.

290. **Alloh rahmatiga yetishning, inson ma'naviy kamolot yo'lining to'rt bosqichi mavjudligi qaysi ta'limotning asosiy g'oyasi hisoblanadi?**
- Bu tasavvuf ta'limotining asosiy g'oyasi.
291. **"Insonni butun koinotning markaziy siymosi, butun mavjudotning toji" deb bilgan mutafakkirni belgilang**
- Bu Abu Rayhon Beruniy.
292. **"Amir Temur naslidan chiqqan Ulug'bekdek sultonni olam hali ko'rgan emas" -fikir muallifini belgilang**
- Bu fikr Alisher Navoiyning.
293. **Beruniy tomonidan aytilgan quyidagi fikr «Olam azaliy... falak cheksiz bo'shliqqa joylashgan» uning qaysi asarida o'z ifodasini topadi?**
- Bu "Hindiston" (Kitab al-Hind) asarida o'z ifodasini topgan.
294. **"Donishnoma" asari muallifini aniqlang**
- Bu Farobiy.
295. **Qadimgi yunon mutafakkirlari va tabiatshunoslari yirik asarlarining umumiy mazmuni va yo'nalishini ilmiy tahlil qilgan mutafakkir keltirilgan qatorni belgilang**
- Bu Aristotel.
296. **Uyg'onish davri faylasuflaridan qaysi mutafakkir bilishda inson aqli va amaliyotining ahamiyatini ko'rsatgan buyuk vatandoshimizni belgilang**
- Bu Ibn Sino.
297. **"Daosizm" so'zi qanday ma'noni bildiradi?**
- "Daosizm" so'zi "yo'l" yoki "usul" ma'nosini bildiradi.
298. **Qadimgi Misr mifologiyasiga oid qarashlarni toping**
- Qadimgi Misr mifologiyasida xudolar va ruhlar, o'liklar olamiga e'tiqod, Fir'avnlarning ilohiyligi va olamning yaratilishi haqidagi qarashlar mavjud.
299. **"Donishnoma" asari muallifini aniqlang**
- Bu Farobiy.